

 folkhälsan

Föreningen som arbetsgivare

FDUV-vårmöte 9.4.2022

Vem är jag?

- Anna Litonius
- Arbetar som **HR-chef** på **Folkhälsan** förbund och Folkhälsan Välfärd Ab
- Brinner för **föreningslivet**
- Första gången **arbetsgivare** i en **förening** som 23 åring

Folkhälsans organisation

60 arbetande samt
korresponderande ledamöter

Cirka 19 000 medlemmar

Folkhälsan Välfärd Ab

Folkhälsan Utbildning Ab

Folkhälsans Allaktivitetshus
på Åland Ab

Folkhälsans Fastigheter Ab

Samfundet Folkhälsan
i svenska Finland rf
Koncerngemensamma staber:
ekonomi, HR, IT, kommunikation

Folkhälsans
forskningscentrum

98 lokala
Folkhälsanföreningar

Fyra landskapsföreningar:
Nyland rf, Åboland rf
Åland rf, Österbotten rf

Folkhälsans förbund rf

Folkhälsans icke-vinstdrivande verksamhetsbolag

producerar social- och hälsovårdstjänster samt utbildning och handhar fastigheter.

Samfundet Folkhälsan

handhar organisationens förmögenhetsförvaltning, bedriver forskning, äger verksamhetsbolag och understöder Folkhälsans förbund.

Folkhälsans förbund sköter professionellt hälsofrämjande, koordinerar frivilligarbete och är centralorganisation för lokalföreningarna.

Vad betyder det att vara en arbetsgivare som förening?

- En förening har samma ansvar som andra arbetsgivare
- Att vara arbetsgivare kräver ett engagemang från hela styrelsen
- Viktigt att alla i styrelsen känner till de skyldigheter och rättigheter man har som arbetsgivare
- Spelregler för föreningen som arbetsgivare
- Särskilja rollen som frivillig och som anställd
- Klara av att vid sidan av sitt förtroendeuppdrag fungera som arbetsgivare

Vilka lagar gäller när vi anställer som förening en medarbetare?

Lagar som gäller oavsett arbetsgivarens storlek och verksamhetsområde:

- Arbetsavtalslagen
- Arbetstidslagen
- Semesterlagen
- Lagen om samarbete inom företag (minst 20 anställda)
- Lag om integritetsskydd i arbetslivet
- Diskrimineringslagen
- Jämställdhetslagen
- Arbetarskyddslagen

En stor del av stadgandena är ss. tvingande. Dvs. man kan inte med t.ex. avtal avvika från dem till arbetstagarens nackdel.

Kollektivavtal

- Förutom gällande **lagar** följer ett anställningsförhållande ett **kollektivavtal**, som är ett avtal mellan facket och arbetsgivarna om löner och anställningsvillkor inom sektorn. Kollektivavtalet för sociala organisationer är allmänt bindande, det vill säga det ska följas av alla arbetsgivare i branschen, oavsett om de tillhör en arbetsgivarförening eller inte.
- Förutom arbetsrättslig lagstiftning har därför **kollektivavtal en stor betydelse för regleringen av anställningsförhållandet** och ska därför beaktas då anställningsförhållandets villkor fastslås.
 - Normalt bindande
 - Allmänt bindande
 - Genom villkor i arbetsavtalet
- Det är förbjudet att avvika från kollektivavtalets bestämmelser till arbetstagarens nackdel.
- Kollektivavtal innehåller bestämmelser bl.a. om **arbetstider, semester, frånvaro, löner** och andra ersättningar samt **uppsägning av arbetsavtal**.

Vilka planer bör vi beakta och när?

	< 10 ANSTÄLLDA	10-19 ANSTÄLLDA	20-29 ANSTÄLLDA	30+ ANSTÄLLDA
Arbetskyddschef	x	x	x	X
Arbetskyddsfullmäktig + 2 vicefullmäktige		x	x	x
Arbetskyddskommission			x	x
Arbetskyddets verksamhetsprogram inkl. Introduktion och handledning samt identifiering av faror och bedömning av dem, utrymningsplan, brandskydd etc.	x	x	x	x
JÄMSTÄLLDHETSPLAN - Lönekartläggning				x*
PLAN FÖR LIKA BEMÖTANDE				x
PERSONREGISTERBESKRIVNING	x	x	x	x
E-POSTREGLEMENTE				x
FÖRETAGSHÄLSOVÅRD - Företagshälsovårdsplan -Lagstadgad företagshälsovård	X	X	X	x
Antidrogprogram (Om arbetsgivaren planerar att utföra drogtester inför eller under anställningen)	X	X	X	x

Arbetsgivarens ansvar

- Ingående av arbetsavtal
- Följa bestämmelser, lagar och överenskommelser
- Introduktion till arbete
- Att vidta åtgärder om olägenheter uppstår i arbete
- Trygga arbetsförhållanden
- Att leda arbetet
- Företagshälsovård och försäkringar
- Utbetalning av lön
- Att behandla alla anställda rättvist

Arbetstagarens ansvar

- Arbetstagaren skall **utföra sitt arbete omsorgsfullt** med iakttagande av de **föreskrifter som arbetsgivaren** i enlighet med sin behörighet ger om arbetet. Arbetstagaren skall i sin verksamhet **undvika allt som står i strid med vad som skäligen kan krävas** av en arbetstagare i den ställningen.
- Arbetstagaren skall iaktta den **försiktighet** och **aktsamhet** som arbetsuppgifterna och arbetsförhållandena förutsätter samt med till buds stående medel **sörja för såväl sin egen som de andra arbetstagarnas säkerhet på arbetsplatsen.**
- Arbetstagaren skall till arbetsgivaren **anmäla sådana fel och brister** i konstruktioner, maskiner, anordningar samt arbets- och skyddsredskap som han eller hon observerat och **som kan medföra risk för olycksfall eller sjukdom.**

Arbetsavtal

- Ett arbetsavtal gäller **tills vidare**, om det inte av grundad anledning har ingåtts för viss tid
- Ett arbetsavtal **för viss tid** är godtagbart
 - På **arbetstagarens initiativ**
 - På arbetsgivarens initiativ, när det finns en **grundad anledning** så som avses i arbetsavtalslagen
- Ett arbetsavtal som ingåtts för viss tid på arbetsgivarens initiativ utan grundad anledning anses vara i kraft tills vidare.

Arbetsgivarens rätt att leda arbetet

- Arbetsgivarens skyldighet är att se till att lagar, kollektivavtal och interna regler efterföljs på arbetsplatsen
- Arbetsgivaren ska bestämma och övervaka arbetstagarens arbetsuppgifter samt hur arbetet utförs inom ramen för lagstiftning, kollektivavtal, interna regler och arbetstagarens arbetsavtal
- Förmannen har som representant för arbetsgivaren rätt att leda arbetet och bestämma hur arbetet utförs.
 - Vad ska utföras samt hur, när, var, vilken tid och av vem
- Arbetstagaren är skyldig att följa instruktionerna så länge det är i enlighet med lagens föreskrifter, kollektivavtal och god sed

Arbetsgivarens rätt forts.

- Förmannens "rätt att övervaka arbetet" innebär även en **skyldighet och ett ansvar** att leda och övervaka arbetet.
 - Diskrimineringsförbud och skyldigheten att behandla arbetstagare jämlikt
 - Skyldighet att handleda och ge instruktioner åt arbetstagarna
 - Skyldigheten att se till säkerheten på arbetsplatsen
 - Skyldigheten att observera, ingripa och reagera på problem som uppstår på arbetsplatsen
- Speciellt arbetarskyddslagens stadganden är explicit riktade åt arbetsgivaren
- Av förmannen förutsätts en aktiv och regelbunden kommunikation med arbetstagarna

Arbetarskydd

Arbetsgivaren är skyldig att genom nödvändiga åtgärder sörja för **arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet**. Arbetsgivaren ska beakta omständigheter som hänför sig till arbetet, arbetsförhållandena och arbetsmiljön i övrigt samt till arbetstagarens personliga förutsättningar.

Arbetsgivarens omsorgsplikt omfattar inte ovanliga och oförutsebara situationer som ligger utanför arbetsgivarens kontroll.

Att leda arbetet

- I en förening fungerar styrelsen som arbetsgivare och ordförande bär ett särskilt ansvar. Styrelsen bör se till att de skyldigheter som hör till en arbetsgivare sköts.
- Arbetstagaren bör veta vem som är hens förman och hur hen kan kontaktas och när.
- Det är bra att utse en närförman som kan vara en styrelsemedlem eller en annan arbetstagare. Närförmannen är arbetsgivarens representant och har rätt att leda och övervaka arbetet på arbetsplatsen.
- Till styrelsen hör de övergripande arbetsgivarfrågorna så som anställningar, avslutande av anställningar eller stora förändringar av arbetsbilden.

Reflektera: Har ni tydligt uttalade ansvarsfördelningar i er styrelse då det kommer till skötande av de anställdas ärenden?

Arbetstid

- **Arbetstidslagen** och **kollektivavtalet** innehåller stadganden över ordinarie arbetstid, tilläggsarbete, veckoslutsarbete osv.
- Arbetsgivaren är skyldig att följa upp **arbetstagarens arbetstid**
- Vad räknas som arbetstid?
- Mertid eller Övertid?

Frivilligarbete vs. Arbetsförhållande

- talko- och frivilligarbete är arbete som **görs till någon annans fördel utan ersättning**. Om den som utfört arbete inte får ersättning för det, blir det inga skattepåföljder för personen eller för föreningen eller stiftelsen som låtit utföra talko- eller frivilligarbete **till förmån för föreningens eller stiftelsens egen verksamhet**.
- Ett arbetsförhållande uppstår mellan arbetsgivaren och arbetstagaren då arbetstagaren enligt överenskommelse påbörjat arbete för arbetsgivarens räkning.
- Ett arbetsförhållande kännetecknas enligt arbetsavtalslagen av att arbetstagaren förbinder sig att personligen utföra arbete för en arbetsgivares räkning under dennes ledning och övervakning mot lön eller annat vederlag.

Diskutera i er styrelse (1/2)

Arbetsledning

- Vem är närförman för våra anställda?
- Har vi en gemensam syn över arbetsuppdraget?
- Är alla införstådda över vilka lagar och förpliktelser vi som styrelse behöver känna till

Arbetarskydd

- Har vi kartlagt situationen i vår förening
- Hur hanterar vi konflikter i vår förening?

Arbetsvälbefinnande

- Hur mår våra anställda?
- Hur kan vi säkerställa en balans mellan arbete och fritid

Diskutera i er styrelse (2/2)

Arbetstider

- Vilka tider ska våra anställda vara anträffbara för våra medlemmar eller andra frivilliga?
- Hur ersätter vi kvälls/veckoslutsarbete?
- Hur följer vi upp arbetstiden?

Kommunikation

- Vad är den primära kanalen som vi och våra medlemmar ska använda för att kontakta våra anställda?
- Hur långa svarstider ska vi eftersträva?
- Vilka löften ger vi och vad innebär det?

Information till medlemmar

- Hur informerar vi om våra spelregler till våra medlemmar och frivilliga?

The background is a solid blue color with a repeating pattern of white line-art icons. The icons include: a leaf, a briefcase, sunglasses, a DNA double helix, a person holding a child, a pencil, a backpack, a person in a wheelchair, a rabbit, a person walking with a cane, a stethoscope, a person pushing a person in a wheelchair, a stack of books, a pair of shorts, a person in a wheelchair, a key, a person running, a DNA double helix, a knife and fork, a stethoscope, a pair of sneakers, a person walking with a cane, a key, a soccer ball, a stethoscope, a backpack, and a pencil.

Frågor?

Nyttiga resurser

Arbetarskyddscentralen

<https://ttk.fi/sv>

Arbetarskyddsförvaltningen

<https://www.tyosuojelu.fi/web/sv/forsta-sidan>

Föreningsresursen

https://foreningsresursen.fi/foreningen_som_arbetsgivare/

Arbetshälsoinstitutet

<https://www.ttl.fi/sv/aktuellt/nyhet/verktygsladan-att-stodja-psykisk-halsa-finns-nu-pa-svenska>

